

12 s e Trefaldighet, tema: Våra ord. Text: Matt 12:33–37.

[Jesus sade:] 33 "Säg antingen att trädet är gott och frukten god, eller att trädet är dåligt och frukten dålig. För på frukten känner man trädet. 34 Huggormsyngel! Hur skulle ni som är onda kunna säga något gott? Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen. 35 En god människa tar fram ur sitt goda förråd det som är gott, och en ond människa tar fram ur sitt onda förråd det som är ont. 36 Men jag säger er: Varje onyttigt ord som människor talar ska de få svara för på domens dag. 37 Efter dina ord ska du frias, och efter dina ord ska du fällas."

[Först några ord särskilt till barnen:] Är det någon av er som gillar ormar? Jag har hört om sådana som har ormar som husdjur, men jag tror att det inte är så vanligt. Många av oss är rädda för ormar, i synnerhet huggormar som kan vara livsfarliga. På andra håll i världen finns det sådana ormar som med sitt gift kan döda en människa på några minuter.

Vad tänkte Jesus på när han kallade sina lyssnare för huggormsyngel? Var det inte hårt tal? Vem menade han? I Matt 23:33 använder han samma tilltal: "Ormar, huggormsyngel!" Där står det tydligt att det är de skriftlärdade och fari-seerna som han talar till.

Vi känner alla till berättelsen om hur djävulen frestade Eva till synd i Edens lustgård. Han kom som en orm. Den ormen kunde tala. Det har ingen av oss varit med om, eller hur? Det var en alldeles speciell händelse. Ofta brukar man avbilda händelsen så att ormen slingrade sig i ett träd. Ormar ger inte något uttryck för godhet och kärlek, utan för falskhet och lögn. Då ormen talar är det onda ord. De första orden som ormen sa i paradiset förledde Eva så att hon bröt mot Guds bud, och så tog hon av den frukten som Gud hade förbjudit och gav också åt sin man Adam. Och så dog de på ett andligt sätt, för de miste den goda relation som de hade till Gud, och till varandra, och till naturen.

I det här fallet var det självaste djävulen som kom inför Eva som en orm. Därför kallas han i Uppenbarelseboken för den gamla ormen.

Han är vår värste fiende. Han vill spruta sitt gift i oss så att vi dör. Då tänker jag inte i första hand på att vi kan dö kroppsligt, utan på att hans gift är av ett andligt slag, så att det dödar vår själ.

Om man då tänker på ormyngel är det inte heller något man förknippar med godhet och annat som ger glädje och värme. Kallar man någon för ormyngel är det väldigt förnedrande, det är en kränkning, om man använder ett modernt ord.

Ormyngel är ormens barn. Jesus sa en gång till judarna som han samtalade med och som hade kommit till tro på honom: ni har djävulen till far (Joh 8:44). Han menade samma sak som han säger här i vår text: genom syndafallet har vi blivit onda, så att det vi säger är fullt av ondska.

Hur kunde Jesus säga så hårda ord? Vi sjunger ju i en psalm: "Godhet var allt han sade." Var det här faktiskt goda ord? Kan Jesus faktiskt mena att också de som tror på honom är onda, så som huggormsyngel?

Vi vill gärna tänka att den som är med Jesus och är Guds barn är lite bättre än andra. Men Jesus lär faktiskt här att vi alla är syndiga inför Gud. Vi är med andra ord onda. När vi kommer inför honom hjälper det inte om vi sköter oss ganska bra, om vi inuti bär på dåliga tankar och ibland säger fula ord. Det är väldigt allvarligt när Jesus säger, att vi på domens dag ska svara för varje onyttigt ord som vi säger. Då förstår vi att vi inte håller måttet.

Vi behöver en Frälsare som är god och som kan stå framför oss i domen så att hans goda ord och allt vad han gjort blir vårt. Det är bara han som är god. Men vi får vara med i det trädet så som äppelkvisten är en del av äppelträdet, och när vi är där kommer det också goda frukter. Han vill lära oss hur vi ska använda våra ord så att de inte skadar utan hjälper människor och ger Gud äran.

Nu måste vi gå lite mer på djupet och förklara lite mera.

Lag och evangelium

Den här texten är skarp lag. Lagen visar oss att vi är syndare och straffar oss för det. Och det

är just det som Jesus gör här. Han tilltalar åhörarna som onda: "ni som är onda". Guds lag är inte ond. Den är god, men den har inte som syfte att berömma oss, att stryka oss med hårs. Den har som uppgift att ta ifrån oss vår egen berömmelse, så att ingen av oss ska kunna skryta med det vi gör eller har.

Sådana ord behöver vi också kunna säga. Lagens ord är goda, fast de är stränga. Men vi behöver säga dem som Jesus gjorde.

Jesus predikar lagen i all dess skärpa för att visa att det inte kommer något gott från människan. Efter syndafallet är varje människa som föds hit till världen syndare. Och att vara en syndare betyder att vara ond inför Gud. Inför Gud är bara den god som är helt fullkomlig. Allt annat än ont, fast det bara skulle vara något litet, när man ser på det med mänskliga ögon. En människa kan verka mycket god i andra människors ögon, men inför Gud är ingen människa god i sig själv.

Därför gäller de här domsorden inte bara de hatiska skriftlärdade och fariseerna:

Huggormsyngel! Hur skulle ni som är onda kunna säga något gott?

Det omdömet gäller varenda en av oss. Jesus vill avslöja vårt inre, för när vi hör ord som inte är vänliga och snälla, då beror det på att vi är onda i vårt inre. Bibeln talar om hjärtats ondska. Så här säger Jesus i Mark 7:20–23:

Det är det som kommer ut ur människan som gör henne oren. Inifrån, från människornas hjärtan, kommer de onda tankarna: sexuell omoral, stöld, mord, äktenskapsbrott, girighet, ondska, svek, orgier, avund, hädelse, högmod och dårskap. Allt detta onda kommer inifrån och gör människan oren.

Paulus beskriver våra ord så här i Rom 3:10–14, där han citerar olika ställen i GT:

*Ingen rättfärdig finns, inte en enda.
Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud.
Alla har avfallit, alla är fördärvade.
Ingen finns som gör det goda, inte en enda.
Deras strupe är en öppen grav,
sina tungor använder de till svek.
De har huggormsgift bakom sina läppar.*

Deras mun är full av förbannelse och bittherhet.

Just orden om huggormsgift står precis så här i Ps 140:4, så de som lyssnade till Jesus och de som hörde Paulus brev läsas visste vad de talade om. Vi brukar kalla det för det allmänna syndafördärvet. Episteltexten från Jak 3 talar mera om hur det här tar sig uttryck:

Tungan är en eld, en värld av ondska bland våra lemmar. Den smutsar ner hela vår kropp och sätter hela livet i brand och får själv sin eld från Gehenna.

Det är alltså inga ord av beröm som Jesus kommer med. Han säger inte: Du duger bra som du är. Han säger inte heller: Gud tar emot dig precis som du är. Nej, han säger klart och tydligt att våra ord är sådana att vi av dem blir fällda inför Guds domstol.

Det är ju inte bara så att Jesus säger allmänt att vi människor är onda. Han kommer ju väldigt nära oss var och en: varje onyttigt ord som vi har talat ska vi svara för på domens dag. Alltså inte bara varje elakt ord, utan också för alla onödiga ord, tomma ord.

Ingen av oss kan påstå att vi alltid, i alla sammanhang, har talat bara goda och nyttiga ord. Och därför kommer vi att bli dömda skyldig.

Hur ska vi klara det här? Vem kan klara sig inför domen, vem ska bli frälst?

Det är här vi behöver evangelium. Jesus talar egentligen inte något annat än lag i den här texten. Han vill täppa till munnen på den som skryter med sig själv och menar att han bär goda frukter. Men han talar till all lycka också mycket annat. Just för den som är avslöjad, som har mist allt hopp om att gå fri, berättar han vad han vill göra. Han ska lida och dö på korset för att försona våra synder och öppna porten till himlen för oss, trots att vi har förtjänat att bli dömda till helvetet.

För den som blivit avslöjad som syndare av lagen är det en glädje att höra berättelsen om Sackeus, tullindrivaren. Luk 19:10:

Människosonen har kommit för att söka upp och frälsa det som var förlorat.

Sackeus hade minsann gjort mycket ont, sådant som gjorde att han blev hatad av alla.

Han hade lurat folk på pengar, stulit av dem. Och just om honom säger Jesus att frälsningen har kommit till hans hus. Han var förlorad, men Jesus sökte upp honom där han satt uppkrupen i sitt träd och kallade på honom. Han kallade på honom precis så syndare han var, men det hände något med honom. Han blev förändrad, han blev omvänd. Och sedan ville han betala tillbaka för det som han hade stulit. Det blev goda frukter nu, i stället för de onda frukterna av hans onda natur.

Vad var det som hände med Sackeus? Det står inget annat än att Jesus sa att han måste gästa hans hem. Det förvandlade honom. Han var också en Abrahams son, säger Jesus. Sackeus kände till profeternas utsagor om Messias och han hade också hört om Jesus att han var Messias, den Smorde Frälsaren. Då han inte hade något gott hos sig själv så måste han vända sig till den som var alltigenom god och som skulle låta sig dödas som ett skuldoffer för att alla onda, alla syndare, skulle få del av hans godhet.

Och det här gäller för alla, också för dig och mig som är dåliga träd, som inte har något annat än huggormsgift på våra läppar. Jesus kom för att söka upp och frälsa oss! Han levde som ett alltigenom gott träd och bar bara goda frukter. Han tog fram det goda ur sitt goda förråd och delade ut det åt oss. Därför är vi i hans namn också goda!

Hur kan den som är ond börja bära fram goda frukter? Det finns två saker att säga om det.

Vi är inte goda själva, men vi får hans godhet räknad oss till godo som vår egen. Vi brukar kalla den godheten för Jesu rättfärdighet. Den får vi ta på oss som vita kläder som täcker in alla de onda och onyttiga ord som vi säger så att Gud bara ser renhet och sanning hos oss. Skulden som de onda orden har lett till har Jesus lidit och dött för på korset. Därför har vi frimodighet inför domen för hans skull. Vi behöver inte själva stå inför domen, utan Jesus står där i vårt ställe.

De goda frukterna

Men hur ska då de goda frukterna komma? Hur ska vi kunna tala goda ord, så att inte våra onda ord ska döma oss?

Också här får jag visa på Sackeus exempel. När han hade mött Jesus ville han bara göra det rätta. Han ville betala tillbaka sina skulder. Inför Gud var hans skuld redan betald, för dem hade Jesus betalat genom sin oskyldiga pina och död, men skulden till människor ville han gottgöra.

När vi blev döpta blev vi inympade i Jesus-trädet. I Joh 15 förliknar han sig själv vid en vinstock. Vi kan lika bra tänka på ett äppelträd. När man ympar in en kvist i ett äppelträd kommer den kvisten att bära sådan frukt som finns i generna hos den inympade kvisten. Men saften, kraften att växa och bära frukt, kommer från stammen. Så det som vi gör är att använda våra naturliga gåvor, men kraften att göra det rätta kommer från Jesus som ger själva livskraften från sin goda stam.

När vi är inympade i Jesus har vi fått ett nytt liv. Det gamla finns nog kvar, men det finns också samtidigt något nytt. Och det nya är en ny vilja. En lust att göra det rätta, samtidigt som vi inser att det onda i oss måste bekämpas. Det är den gamla människan, huggormsgiftet som är från djävulen. Vi ser att det skadar oss och våra medmänniskor, och då vill vi inte ha det hos oss.

När vi ser och hör om hur Jesus har burit våra synder och skaffat oss sin evigt gällande förlåtelse för synden, då vill vi inte skada våra medmänniskor med onda ord. Då ber vi Gud att han ska ändra vår tunga så att den inte längre använder hårda och onda ord mot vår nästa. På det sättet vill Jesus verka genom oss det som är rätt.

Sammanfattning

Vi är onda genom vår natur, men Jesus har kommit till världen för att söka upp och frälsa syndare, alltså just oss. Han levde helt rent, hans ord var aldrig onda. Och han gjorde inget orätt. Det räknar han till godo för oss, så att vi är inklädda i hans rättfärdighet när vi står inför domen. Då ska Gud inte se eller höra de onda och onyttiga ord som vi har talat, eftersom Jesus täcker över dem med sin rättfärdighet.

Eftersom inget ont får komma inför Gud måste Jesus lida och dö för att ta bort skulden för allt

det onda vi har gjort. Han betalade för oss genom din död på korset. Han uppstod som ett bevis på att det räcker till. Han gav oss kvitto på att vår skuld var bortbetald, till sista euron.

Jesus lärde sina apostlar att de skulle döpa människorna och det har vi fått fortsätta med. När vi blir döpta kläs vi på Jesu rättfärdighet och samtidigt får vi ett nytt sinne som vill göra det rätta, också tala goda ord. Kraften att göra det får vi från vinstocken, där vi har ympats in. I praktiken är det från Bibeln, som vi ska läsa varje dag, från gudstjänsten där vi hör Guds ord och ber till honom och får del av Jesu kropp och blod i nattvarden. Och vi påminner om att vi är döpta till honom och därmed lever ett nytt liv i gemenskap med honom. Därför vill vi tala vänligt med varandra så att våra ord ska bli till välsignelse för våra medmänniskor. Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.